

Кобзар К. М., здобувачка вищої освіти 3 курсу, група ФК-181
Науковий керівник – **Тарасенко А. В.**, к.е.н., доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

Неочікуване розгортання епідемії вірусу COVID-19, яка дуже швидко перетворилася у всесвітню пандемію вплинула негативно не лише на життя і здоров'я людини, а і на діяльність суб'єктів господарювання. Стрімке зниження ділової активності спричинене карантинними обмеженнями, зменшенням рівня споживчого попиту та неспроможністю ведення основної діяльності звичними способами супроводжуються колосальними збитками для суб'єктів господарювання.

Погіршення ситуації прослідковується також і в фінансовій та інвестиційній діяльності підприємств як в Україні, так і по всьому світу. Падіння курсу акцій, зменшення надходжень від їх емісії, неспроможність виплати кредиту, неможливість отримання довгострокових позик тощо спричиняють скорочення обсягів виробництва, зменшення кількості штатного персоналу, тимчасове припинення діяльності та можливе подальше банкрутство.

У сучасних реаліях ведення економічної діяльності дослідження питання запровадження діджитал технологій в діяльність суб'єктів господарювання стає як ніколи актуальним, за допомогою якого можна буде виділити ймовірні шляхи покращення економічного стану підприємств та охарактеризувати альтернативні способи їх діяльності.

На перший погляд може здатись, що лише ІТ-компанії вміють працювати віддалено, використовуючи чисельні веб-інструменти. Але цифровий формат – це не лише про ІТ-сферу. Сьогодні це – про будь-яку сферу діяльності. І хто не зрозуміє цього й не налаштується, перетвориться на аутсайдера[1]

Варто відзначити, що на фінансову стійкість підприємств впливає низка чинників. За місцем виникнення можна виділити зовнішні, до яких відносяться економічні, ринкові та інші чинники, та внутрішні – операційні, інвестиційні та фінансові. Стратегію відновлення фінансового благополуччя підприємств після пандемії можна розбити на три ключові етапи: виживання; вдосконалення; використання можливостей[2].

З одного боку, погіршення економічної ситуації спричиняє значні збитки для підприємств, багато з яких, не витримуючи тиску, банкрутують та припиняють діяльність, деякі нарощують обсяги кредиторської заборгованості тощо. На даному етапі суб'єктам господарювання важко сформувані навіть короткострокові цілі, не кажучи вже про виконання стратегій розвитку. Саме тому досить важливим наразі є консолідувати усі наявні ресурси для “виживання” підприємства. Тобто необхідно зробити усе можливе щоб у цей складний період не припинити економічну діяльність.

Хоч держава і розробила систему допомоги бізнесу під час карантинних обмежень (тимчасове скасування штрафів за недостовірне заповнення податкової декларації, зменшення податкового навантаження, спрощення обліку продукції тощо), але підприємства, особливо ті, що працюють в сфері туризму, розваг, послуг та перевезень, зазнають значних збитків та знаходяться на межі банкрутства, а відносно конкурентоспроможними у цей період стають ті підприємства, які ще до пандемії активно використовували діджитал інструменти в своїй діяльності.

Економічна криза сьогодення стає поштовхом подивитися на ситуацію з іншого боку, зробити аналіз та запустити процеси з удосконалення та оптимізації власної діяльності для існування в карантинних обмеженнях. Зокрема, необхідною складовою сучасного підприємництва є діджиталізація процесів. Це стосується усіх аспектів його діяльності: від комунікації зі стейкхолдерами та персоналом до освоєння нових шляхів

реалізації продукції. Що стосується інвестиційної діяльності, то це вкладення вільних фінансових ресурсів у криптовалюти, зокрема в біткоїн, який із приходом пандемії почав суттєво зміцнювати свої позиції на інвестиційному ринку та позиціонувати себе як “надійний актив” для інвестування з високим та відносно швидким рівнем окупності.

Для стабілізації фінансово-господарської діяльності підприємств та підтримки їх фінансової стійкості в умовах пандемії доцільно проводити постійний моніторинг та оперативний аналіз показників фінансового стану підприємства з урахуванням галузевих особливостей; адаптувати фінансове та податкове законодавство до карантинних умов; надати можливість використання пільгових кредитів для підприємств агропромислового сектору; адаптувати закордонні методики аналізу фінансового стану до практики господарювання суб’єктів національного господарства; використовувати перспективний аналіз фінансового стану[2].

Діджиталізація – це неминучість, тому жоден сучасний бізнес не зможе існувати в довгостроковій перспективі без розробки стратегії цифрової трансформації. Ми спостерігаємо стрімке прискорення тенденцій, що до сьогодні набирали популярність дуже повільно. Швидше за все, саме вони визначатимуть майбутнє бізнесу протягом наступних років[3].

Таким чином, підвищення рівня використання цифрових технологій в діяльності бізнесу є одним із основних шляхів продовжувати працювати в умовах карантинних обмежень та зменшення споживчого попиту. Глобалізаційні процеси економіки також потребують використання діджитал сфери для оптимізації економічної діяльності, тому після виходу з економічної кризи, спричиненої вірусом COVID-19, у підприємств вже буде сформована потужна технологічна база, що дозволить їм активно функціонувати в реаліях економіки двадцятих років XXI століття.

Список використаних джерел

1. Короленко О. Б., Тхоренко Д. В. Короленко ОБ, Тхоренко ДВ Роль фінансової стійкості підприємства в умовах пандемії //Інтернет–конференції ХНУМГ ім. ОМ Бекетова. – 2021. URL: <https://ojs.kname.edu.ua/index.php/area/article/download/2717/2584>
2. Сметанкіна Н. С. Підтримка фінансової стійкості підприємств в умовах пандемії //Цифрове суспільство: фінанси, економіка, управління: матеріали Між-народної науково-практичної конференції. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2020. 315 с. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, які включені до збірника, присвячено актуальним проблемам розвитку фінансової си. – 2020. – С. 291. URL: https://www.researchgate.net/profile/Oleksandr-Melnychenko-3/publication/345503506_Zbirnyk/links/5fa8082d92851cc286a04d0b/Zbirnyk.pdf#page=291
3. Тимофєєва А., Назарова А. Діджиталізація діяльності підприємств в умовах пандемії: виклики та можливості //Інноваційний розвиток та безпека підприємств в умовах неіндустріального суспільства. – Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2020. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/19046/1/456-458.pdf>